

Studieplan till Helena Jonssons bok

Studieförbundet
Vuxenskolan

Sverige ser inte ut som du tror

Innehåll

Om studiecirkeln _____	3
Till cirkelledaren _____	4
Träff 1 Om hållbarhet, lantisar och jordbrukspolitik _____	5
Träff 2 Om landsbygdens möjligheter, äganderätt och skog _____	7
Träff 3 Om ansvar, konsumtion och att föra samtalet vidare _____	9

Denna studieplan finns att ladda ner gratis som PDF på www.sv.se

© 2017 Studieförbundet Vuxenskolan, SV

Projektledare: Lars-Erik Larsson, SV, larserik.larsson@sv.se

Författare: Mona Almborg, SV och Erika Olsson, Vreta Jord & Ord

Grafisk form: Birgitta Fors, ConForza grafisk produktion

Om studiecirkeln

Vad händer med ett land när staden blivit norm? Är det möjligt att prata om ekonomisk hållbarhet utan att också inkludera social och miljömässig hållbarhet och vad är anledningen till att alla faktiskt behöver en egen bonde? Detta är en studieplan till boken **Sverige ser inte ut som du tror** skriven av *Helena Jonsson*.

Studieplanen finns digitalt som PDF på www.sv.se och kan beställas via din SV-avdelning, se www.sv.se. Hos SV kan du också få hjälp med fler verktyg som mallar, förslag på utbildningsupplägg och processledare eller utbildare. Boken **Sverige ser inte ut som du tror** är utgiven av Volante förlag och kan beställas via de flesta digitala bokhandlar, till exempel www.bokus.com och www.adlibris.se.

Denna studieplan föreslår tre träffar, men det är upp till gruppen att planera fler träffar och utforma upplägget så det passar er. Du som önskar starta en studiecirkel, eller vill ha fler exemplar av denna handledning, är välkommen att ta kontakt med den lokala SV-avdelningen. Du hittar kontaktuppgifter och mer om SVs utbud på www.sv.se.

Till cirkelledaren

Ta kontakt med din lokala SV-avdelning som du finner på www.sv.se för att registrera dina deltagare före ni startar studiecirkeln. Där kan du också få hjälp och tips kring såväl praktiska frågor som kring cirkelledarskapet!

Upprätta gärna en deltagarförteckning med kontaktuppgifter, men utan personnummer, och dela ut till deltagarna så att de kan kontakta varandra om de inte redan känner varandra.

Under den första träffen är det bra att komma överens om formen för träffarna, hur många gånger ni ska ses och sätta upp gemensamma spelregler. Låt deltagarna vara med och planera hur många gånger ni ska träffas och om ni ska fördjupa er ytterligare mellan träffarna.

Dokumentera och spara det ni kommer fram till under träffarna så att ni kan stämna av under cirkelns gång och vid den sista träffen.

Som cirkelledare är det din uppgift att leda gruppen framåt, samordna och se till att alla kommer till tals. Det är också din uppgift att skapa ett bra klimat i gruppen – där det är högt i tak och det kan bli en god diskussion där deltagarna vågar ställa frågor och säga det de tänker och tycker.

Glöm inte att fylla i deltagarlistorna vid varje träff och lämna dessa till din SV-avdelning efter avslutad cirkel.

Lycka till!

Om hållbarhet, lantisar och jordbrukspolitik

Inled den första träffen med att låta deltagarna presentera sig.
Förslag på punkter att ta upp:

- Namn
- Hemvist
- Därför är jag här

Gör sedan en runda där deltagarna får berätta om sina förväntningar på studiecirkeln. Skriv gärna upp på blädderblock och spara blädderblocksarket för att kunna stämma av hur förväntningarna infriats vid den sista träffen.

Gör en kontaktlista så att deltagarna lätt kan nå varandra. Tanken med denna cirkel är att deltagarna har läst boken i förväg och att ni gemensamt diskuterar några olika frågeställningar under träffarna.

Ni kan titta på Fores filmade samtal med Helena Jonsson på YouTube: *"Hur ser Sverige ut egentligen? Ett samtal om den svenska landsbygdens framtid"* innan ni startar. Välj ut de diskussionsfrågor som är relevanta för er.

Hållbarhet

- Vad innebär de olika delarna av hållbarhet?
- Kan man rangordna dem?
- Vad händer om någon utav delarna ignoreras? Exempel i omvärlden och i Sverige.
- Vad kan du själv göra för att synliggöra hållbarhetsfrågor i din vardag?

Stad och land

- Vad är en "lantis"?
- Vad förknippar du med ordet, vad är din känsla för ordet? Bra/dåligt? Varför?
- Kan vi "reclama" ordet lantis?
- Vilka fördelar ser du med att bo på landet? Lista dem!
- Vad skulle du kunna göra för att bidra till att minska polariseringen mellan stad och land?
- Civilsamhället tenderar att vara starkare på landsbygden och i mindre orter. Vilka för- och nackdelar kan det ha?
- Hur kan vi påverka så att samhällsansvaret/mediebevakningen inte behöver minska trots minskad befolkning på en ort?

Politik

- Hur ser du på jordbrukspolitik?
- Hur förmedlar du den bilden till andra?
- Skulle du behöva lära dig mer om EUs jordbrukspolitik? I så fall, varför?
- Enligt EUs jordbrukspolitik ges stöd till lantbrukaren som kompensation för att konsumenten ska kunna köpa mat till ett lägre pris. Detta är ofta något som går gemene man förbi. Hur kan man kunna ändra den bilden till andra?
- Boken beskriver tre olika myter, finns det tillfällen när vi gärna spär på myterna?
- Varför tror du att dessa myter sprids? Vad kan du göra för att motverka myterna?
- Hur agerar din kommun när det gäller upphandling av mat till kommunen? Svenskt/importerat? Ekologiskt?
- Om er kommun använder en låg andel svenskproducerad mat eller mat som inte produceras enligt svensk lag, hur skulle er kommun kunna påverkas för ökad andelen svenskproducerad mat?
- Hur skulle ni tillsammans kunna driva den frågan?

Träff 2

Om landsbygdens möjligheter, äganderätt och skog

Välkomna till den andra träffen! Inled med att titta i backspeglarna från förra träffen – vad pratade ni om? Har ni några obesvarade frågor? Passa också på att presentera eventuella nyttillkomna deltagare.

Välj ut de frågor ni vill diskutera under denna träff. Prata gärna i mindre grupper och redovisa i helgrupp om ni är många!

Landsbygdens möjligheter

- Tycker du att samhället ser landsbygdens möjligheter och värdet av människornas kunskap och deras naturresurser?
- Vilka möjligheter ser du? Hur kan dessa möjligheter bättre tas tillvara?
- Är resurserna i vårt land jämt fördelade?
- Hur kan man politiskt fördela resurserna bättre eller har tillväxtregioner med tät befolkning alla ekonomiska fördelar?
- Hur ser ojämlikheten ut?
- Varför är skattepengar i stan en investering och på landsbygden ett bidrag?

Det är frågeställningar som utmanar både lantisar och stadsbor.

Äganderätt

Vi ärver inte jorden av våra förfäder, vi lånar den av våra barn.

- Vad innebär det för dig?
- Vem äger Sverige?
- Vad vet du om äganderätten?
- Vad får du göra med din mark?
- Vad kan andra vara intresserade av att göra med din mark?
- Är äganderätten lika viktig att jobba för varje dag som till exempel yttrandefriheten?

- Fördelar och nackdelar med privat kontra kollektivt ägande?
- Är det olika beroende på vad det är det gäller som exempelvis mark, hus eller fiberkabel?
- Vad tror du uppmuntrar mest till ansvarstagande av naturkapitalet?
- Många markägare känner sig överkörda vid exempelvis framdragning av ny väg eller kraftledning. Hur kan vi arbeta för ett rättvisare bemötande vid sådana samhällsutbyggnader?

Skog

- Vad använder vi skogen till?
- Nyttjar du någon annans skog eller mark till något? Vad i så fall? (bärplockning, träning, fiske)
- Hur skulle det påverka ditt liv om vi inte hade allemansrätten?
- Vad betyder skogen för den svenska folksjälén? Upplever du att betydelsen ändrats något de senare åren?
- Enligt boken ges det ofta en felaktig bild i media av exempelvis rödlistade arter i Sverige eller hur skogsbruk går till. Varför tror du att den bilden visas?
- Vad vet du om olika miljömål? Ibland konkurrerar dessa med varandra, hur ska vi kunna välja?

Träff 3

Om ansvar, konsumtion och att föra samtalet vidare

Det är dags för den avslutande träffen. Avsätt lite tid i slutet till att diskutera hur ni tar samtalet vidare. Börja gärna med att summera vad ni gjorde förra gången ni sågs och bestäm sedan vilka av diskussionsfrågorna ni vill arbeta med.

Kött

- Hur skulle din närmiljö se ut om det inte fanns betesdjur i omgivningarna?
- Bor veganer bara i stan?
- Vad tror du är det som påverkar mest att det blir en polarisering mellan veganer och köttätare?
- Om du är helt ärlig, hur väljer du i köttdisken och bland andra råvaror i mataffären?
- Vilka argument brukar du använda för att fler ska köpa svenskproducerat kött?
- Kan ni hitta nya argument i boken för att välja svenskt kött?
Lista gärna argumenten och testa dem på varandra.
- Hur kan vi påverka att fler av de som väljer att äta kött väljer ett som är producerat enligt svensk lag, som ger biologisk mångfald och arbetstillfällen i Sverige?
- Har du reflekterat över ditt/ert hushålls matsvinn? Kan ni minska det?

Antibiotika

- Hur skulle det påverka ditt liv om det inte fanns antibiotika?
- När använde du antibiotika senast och till vad?
- Vad kan du göra för att minska överanvändningen av antibiotika i sjukvården?
- I många andra länder används antibiotika i djurfoder i förebyggande syfte. Är detta möjligt att förändra? Hur?

Ekologiskt

- Väljer du helt eller oftast ekologiska varor och produkter?
- Varför gör du det/varför gör du det inte?
- Hur ställer du dig till ekologiskt kontra svenskproducerat, vilket väljer du?
- Vad skiljer ekologisk odling mot konventionell i Sverige?
- Borde inte alla bönder i Sverige bli ekologiska? Varför då/varför inte?

Så tar vi samtalet vidare

Cirkeln närmar sig sitt slut. Gör gärna en runda där var och en får lyfta den fråga som engagerat mest under träffarna. Sätt er sedan i smågrupper och avsluta med följande frågor:

- Hur kan människor med olika verklighet mötas och minska motsättningar, polarisering och grogrunden för populism?
- Vilka forum finns för frågan?
- Vilket ansvar har du?
- Kan/vill vi arbeta vidare med någon av frågorna från boken?

Avsluta träffen med att göra en utvärdering av cirkeln genom att lista vad ni tar med er, vad som kunde ha gjorts bättre och vad som gav mest.

**Det är vi tillsammans som skapar berättelsen om Sverige
– ett land där en levande och konkurrenskraftig landsbygd
och staden är varandras förutsättningar.**

Egna anteckningar

**Studieförbundet
Vuxenskolan**

www.sv.se